

Briuselis, 2022 m. sausio 24 d.
(OR. fr, en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0396(NLE)

5400/1/22
REV 1

JAI 57
FREMP 14
COVID-19 12
FRONT 25
MI 39
SAN 32
TRANS 25
IPCR 11
COCON 9
COMIX 33

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Tarybai
Dalykas:	Su COVID-19 susijusių veiksmų koordinavimas Tarybos rekomendacija dėl suderinto požiūrio, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, kuria pakeičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475 Priėmimas

- 2021 m. lapkričio 25 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl suderinto požiūrio, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, kuria pakeičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475. Tą pačią dieną Komisija pateikė savo pasiūlymą IPCR apskritojo stalo posėdyje.
- 2021 m. lapkričio 29 d. ir gruodžio 2 d. IPCR pasikeitė nuomonėmis dėl pasiūlymo teksto. Vėliau delegacijos pateikė rašytinių pastabų.
- 2021 m. gruodžio 6 d. pirmąjį pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinį tekstą apsvaustė IPCR, o 2021 m. gruodžio 10 d. – Nuolatinis atstovų komitetas. Ta proga kai kurios delegacijos paprašė atidėti teksto priėmimą, kad būtų atsižvelgta į omikron atmainos plitimo padarinius.

4. 2021 m. gruodžio 16 d. Europos Vadovų Taryba savo išvadose paragino skubiai priimti patikslintą Tarybos rekomendaciją dėl laisvo judėjimo tarp valstybių narių.

5. 2022 m. sausio 13 d. IPCR posėdyje buvo dar kartą pasikeista nuomonėmis dėl pirminio pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinio teksto. Po šio pasikeitimo nuomonėmis ir kaip buvo paskelbta sausio 14 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje, pirmininkaujanti valstybė narė 2022 m. sausio 17 d. pateikė IPCR naują kompromisinį tekstą.

6. Po 2022 m. sausio 17 d. ICPR posėdžio pirmininkaujanti valstybė narė rekomendacijos projekto tekste padarė keletą pakeitimų. 2022 m. sausio 21 d. tekstas buvo pateiktas patvirtinti Nuolatinių atstovų komitetui.

7. 2022 m. sausio 21 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino Tarybos rekomendacijos dėl suderinto požiūrio, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, kuria pakeičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475, projekto tekstą, išdėstytą dok. 5318/1/22 REV 1 priede. Tame posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas pasiūlė Tarybai viename iš būsimų posėdžių priimti šio pranešimo priede išdėstytą Tarybos rekomendacijos projekto tekstą.

Nuolatinių atstovų komitetas taip pat nusprendė prašyti Tarybos rekomendaciją paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Nuolatinių atstovų komitetas atkreipė dėmesį į Austrijos, Vengrijos ir Maltos delegacijų ketinimą susilaikyti Tarybai priimant rekomendacijos tekstą.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komitetas rekomenduoja, kad Taryba priimtų Tarybos rekomendacijos dėl suderinto požiūrio, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, kuria pakeičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475, tekstą, išdėstytą šio pranešimo priede.

9. Austrijos ir Kroatijos delegacijos pateikė rašytinius pareiškimus, kurie turi būti įtraukti į posėdžio, kuriame Taryba priims pirmiau nurodytą rekomendaciją, protokolą. Šių pareiškimų tekstas pateikiamas šio pranešimo 1 ir 2 prieduose.

10. Šis teisėkūros procedūra priimamas aktas, jį pasirašius Tarybos pirmininkui, bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl suderinto požiūrio, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, kuria pakeičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 21 straipsnio 2 dalį, 168 straipsnio 6 dalį ir 292 straipsnio pirmą ir antrą sakinius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sąjungos pilietybė visiems Sąjungos piliečiams suteikia teisę laisvai judėti;
- (2) pagal Sutarties 21 straipsnio 1 dalį kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje laikydamasis Sutartyse ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų. Ši teisė įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB¹. Judėjimo ir apsigyvenimo laisvė taip pat nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (Chartija) 45 straipsnyje. Kadangi akivaizdu, kad Sąjungos veiksmai yra būtini Sutarties 21 straipsnyje nustatytam tikslui pasiekti, o Sutartyse kitu būdu tam nenumatyti būtini įgaliojimai, Taryba gali priimti nuostatas, kuriomis būtų sudaromos palankesnės sąlygos naudotis teisėmis laisvai judėti ir apsigyventi;
- (3) pagal Sutarties 168 straipsnio 1 dalį nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis turi būti užtikrinama aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga;

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

- (4) 2020 m. sausio 30 d. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) generalinis direktorius paskelbė tarptautinio masto ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją dėl naujo koronaviruso, sukeliančio ligą COVID-19, pasaulinio protrūkio. 2020 m. kovo 11 d. PSO pateikė išvadą, kad COVID-19 gali būti laikoma pandemija;
- (5) siekdamas riboti viruso plitimą, valstybės narės ėmėsi įvairių priemonių, ir kai kurios iš tų priemonių padarė poveikį Sąjungos piliečių teisei laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, pavyzdžiui, buvo nustatyti atvykimo į šalį apribojimai arba reikalavimai keliautojams iš kitų šalių, besinaudojantiems laisvo judėjimo teise, atlikti tyrimus dėl SARS-CoV-2 infekcijos;
- (6) kadangi dėl COVID-19 pandemijos kilo precedento neturinti ekstremalioji sveikatos situacija, visuomenės sveikatos apsauga tapo svarbiausiu prioritetu tiek Sąjungai, tiek jos valstybėms narėms. Remdamosi visuomenės sveikatos apsauga, valstybės narės gali imtis priemonių, kuriomis ribojamas laisvas asmenų judėjimas Sąjungoje. Pagal Sutarties 168 straipsnio 7 dalį, nacionalinės sveikatos politikos apibrėžimas, įskaitant sveikatos paslaugų ir sveikatos priežiūros organizavimą bei teikimą, yra valstybių narių atsakomybė ir todėl įvairiose valstybėse narėse gali skirtis. Nors valstybės narės yra kompetentingos priimti sprendimus dėl tinkamiausių visuomenės sveikatos apsaugos priemonių, tikslinga užtikrinti tokių priemonių koordinavimą, siekiant apsaugoti galimybę naudotis laisvo judėjimo teise ir kovoti su didele tarpvalstybinio pobūdžio grėsme sveikatai, kaipantai COVID-19;
- (7) nustatydamos ir taikydamos laisvo judėjimo apribojimus valstybės narės turėtų laikytis Sąjungos teisės principų, visų pirma proporcingumo ir nediskriminavimo principų. Šia rekomendacija siekiama palengvinti suderintą šių principų taikymą išskirtinėmis aplinkybėmis, susiklosčiusiomis dėl COVID-19 pandemijos;
- (8) vienašalės priemonės šioje srityje gali sukelti didelių trikdžių, nes įmonės ir piliečiai susiduria su daugybe skirtingų ir sparčiai kintančių priemonių. Tai ypač žalinga šiomis aplinkybėmis, kai virusas jau yra labai paveikęs Sąjungos ekonomiką;
- (9) suderinto požiūrio tikslas – išvengti vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Nepagrįsta uždaryti sienas arba apskritai uždrausti keliones, sustabdyti skrydžius ir uždaryti atvykimo sausumos ir vandens transportu punktus, nes tikslingesnės ir labiau suderintos priemonės, tokios kaip COVID-19 pažymėjimai ar testavimas, daro pakankamą poveikį ir sukelia mažiau trikdžių. Žaliųjų koridorių sistema² turėtų padėti išlaikyti transporto srautus, visų pirma siekiant užtikrinti laisvą prekių ir paslaugų judėjimą ir taip išvengti tiekimo grandinės sutrikimų;

² Komisijos komunikatas „Žaliųjų transporto koridorių atnaujinimas siekiant palaikyti ekonomiką atsinaujinusios COVID-19 pandemijos laikotarpiu“ (COM(2020) 685 final).

- (10) siekdama užtikrinti, kad valstybės narės labiau koordinuotų savo veiksmus, 2020 m. spalio 13 d. Taryba priėmė Rekomendaciją (ES) 2020/1475³. Toje rekomendacijoje nustatytas suderintas požiūris šiais pagrindiniais klausimais: priimant sprendimą, ar nustatyti laisvo judėjimo apribojimus, taikyti bendrus kriterijus ir ribas, COVID-19 plitimo riziką sutartu spalviniu kodu žymėti žemėlapyje ir, prireikus, suderintai taikyti priemones, kurias galima taikyti iš vienos zonos į kitą keliaujantiems asmenims, atsižvelgiant į viruso plitimo pavojaus lygį tose zonose. 2021 m. vasario 1 d. Taryba priėmė Rekomendaciją (ES) 2021/119⁴, kuria iš dalies pakeista Rekomendacija (ES) 2020/1475, atsižvelgiant į labai aukštą plitimo bendruomenėje lygį visoje Sąjungoje, galimai susijusį su didesniu naujų susirūpinimą keliančių SARS-CoV-2 atmainų užkrečiamumu;
- (11) 2021 m. birželio 14 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2021/953 dėl sąveikiųjų COVID-19 skiepijimo, tyrimo ir persirgimo pažymėjimų (ES skaitmeninio COVID pažymėjimo) išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo sistemos, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas asmenims laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu⁵. Sistema nustatyta siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ES skaitmeninio COVID pažymėjimo turėtojams naudotis savo teise laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu. Tuo reglamentu taip pat padedama sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms laipsniškai ir koordinuotai panaikinti laisvo judėjimo apribojimus laikantis Sąjungos teisės, kad būtų apribotas SARS-CoV-2 plitimas;
- (12) Reglamentas (ES) 2021/953 pradėtas taikyti nuo 2021 m. liepos 1 d. Nuo tos dienos valstybėse narėse paskiepyti, tyrimą atlikę arba persirgę asmenys turi teisę gauti ES skaitmeninį COVID pažymėjimą. Kad ES skaitmeninio COVID pažymėjimo sistema būtų kuo geriau išnaudojama, 2021 m. birželio 14 d. Taryba priėmė Rekomendaciją (ES) 2021/961⁶, kuria iš dalies pakeista Rekomendacija (ES) 2020/1475;
- (13) nuo 2021 m. birželio mėn. įvyko du svarbūs pokyčiai, padarę poveikį laisvam judėjimui Sąjungoje. Pirma, labai padidėjo skiepijimo aprėptis: 2022 m. sausio 10 d. duomenimis buvo visiškai paskiepyta daugiau kaip 68 % visų Sąjungos gyventojų⁷, palyginti su mažiau nei 30 % tuo metu, kai buvo priimtas paskutinis Rekomendacijos (ES) 2020/1475 pakeitimas ir Reglamentas (ES) 2021/953⁸. Taigi šiuo metu turimos COVID-19 vakcinos gerokai didesnę procentinę gyventojų dalį geriau apsaugo nuo sunkių COVID-19 ligos formų ir mirties. Antra, sparčiai diegiamas ES skaitmeninis COVID pažymėjimas.

³ 2020 m. spalio 13 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2020/1475 dėl suderinto požiūrio į laisvo judėjimo apribojimą reaguojant į COVID-19 pandemiją (OL L 337, 2020 10 14, p. 3).

⁴ 2021 m. vasario 1 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/119, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475 dėl suderinto požiūrio į laisvo judėjimo apribojimą reaguojant į COVID-19 pandemiją (OL L 36 I, 2021 2 2, p. 1).

⁵ OL L 211, 2021 6 15, p. 1.

⁶ 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/961, kuria iš dalies keičiama Rekomendacija (ES) 2020/1475 dėl suderinto požiūrio į laisvo judėjimo apribojimą atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją (OL L 213I, 2021 6 16, p. 1).

⁷ <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html#summary-tab>.

⁸ <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html#uptake-tab>.

2022 m. sausio mėn. duomenimis ES valstybės narės išdavė daugiau kaip 1 mlrd. ES skaitmeninių COVID pažymėjimų. Taigi ES skaitmeninis COVID pažymėjimas yra plačiai prieinama, patikima ir pripažinta priemonė, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu. ES skaitmeninio COVID pažymėjimo sistema naudojasi ne tik ES valstybės narės, trys ES nepriklausančios Europos ekonominės erdvės šalys ir Šveicarija⁹, bet ir 29 kita trečioji šalis ir teritorija; tikimasi, kad ateityje prie sistemos prisijungs ir daugiau trečiųjų šalių. Tačiau epidemiologinė situacija Sąjungoje tebėra sudėtinga, todėl tikslinga toliau taikyti priemones, kuriomis siekiama apsaugoti visuomenės sveikatą;

- (14) atsižvelgiant į šiuos pokyčius, Tarybos rekomendacijoje (ES) 2020/1475 išdėstytas bendras požiūris turėtų būti toliau derinamas, kaip 2021 m. spalio 22 d. išvadose¹⁰ to prašė ir Europos Vadovų Taryba. Svarbiausias veiksnys visų pirma turėtų būti ES skaitmeniniu COVID pažymėjimu patvirtintas pasiskiepijusio nuo COVID-19, atlikusio testą ar persirgusio asmens statusas. Kadangi ES skaitmeniniai COVID pažymėjimai gali būti saugiai išduodami, tikrinami ir pripažįstami, keliautojams, turintiems galiojantį ES skaitmeninį COVID pažymėjimą, neturėtų būti taikomi papildomi laisvo judėjimo apribojimai, pvz., papildomi tyrimai dėl SARS-CoV-2 infekcijos. Visų pirma Sąjungoje keliaujantiems asmenims iš esmės neturėtų būti privalomas karantinas, nes tai yra didelis laisvo judėjimo apribojimas;
- (15) tai grindžiama PSO pateiktomis rekomendacijomis¹¹, pagal kurias visiškai paskiepytiems keliautojams ir keliautojams, kurie persirgo COVID-19 per 6 mėnesius iki kelionės pradžios, neturėtų būti taikoma papildomų apribojimų. Į šias dvi kategorijas nepatenkantys asmenys iš esmės turėtų turėti galimybę keliauti remiantis neigiamu atlikto tyrimo dėl SARS-CoV-2 infekcijos rezultatu;
- (16) siekiant supaprastinti laisvą judėjimą Sąjungoje, būtina bendrai sutarti, kaip turi būti suprantamos sąlygos, kurias turėtų atitikti trijų tipų ES skaitmeniniai COVID pažymėjimai, kad būtų pripažinti;
- (17) 2021 m. gruodžio 21 d. Komisija priėmė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2288, kuriuo dėl skiepavimo pažymėjimų, išduotų kaip ES skaitmeninis COVID pažymėjimas, kuriuose nurodoma, kad užbaigtas pirminio skiepavimo kursas, pripažinimo laikotarpio iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/953 priedas¹². Tuo deleguotuoju reglamentu keliavimo tikslais nustatyti pažymėjimai, kuriuose nurodoma, kad užbaigtas pirminio skiepavimo kursas, pripažįstami tik jei po paskutinės to kurso dozės gavimo datos praėjo ne daugiau kaip 270 dienų. Kadangi kol kas buvo neįmanoma nustatyti pažymėjimų, kuriuose nurodomas paskiepijimas stiprinamąja doze, pripažinimo laikotarpio, deleguotajame reglamente nurodyta, kad kol kas pažymėjimams, kuriuose nurodomas paskiepijimas stiprinamąja doze, pripažinimo laikotarpis neturėtų būti taikomas.

⁹ 2021 m. liepos 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1126, kuriuo nustatomas Šveicarijos išduotų COVID-19 pažymėjimų lygiavertiškumas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/953 išduotiems pažymėjimams (OL L 243, 2021 7 9, p. 49).

¹⁰ Dok. EUCO 17/21.

¹¹ WHO-2019-nCoV-Policy-Brief-Risk-based-international-travel-2021.1, paskelbta adresu <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-Policy-Brief-Risk-based-international-travel-2021.1>.

¹² OL L 458, 2021 12 22, p. 459.

- (18) valstybės narės, visapusiškai atsižvelgdamos į šalių vidaus sprendimus dėl pirmenybės skiepytis suteikimo skirtingoms gyventojų grupėms, priimtus atsižvelgiant į nacionalinę politiką ir epidemiologinę situaciją, turėtų nedelsdamos imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų galimybę skiepytis toms gyventojų grupėms, kurioms anksčiau išduotų skiepavimo pažymėjimų galiojimas artėja prie standartinio pripažinimo laikotarpio ribos;
- (19) Komisijos turėtų būti paprašyta stebėti siūlomos sistemos taikymą ir reguliariai iš naujo įvertinti, ar, remiantis naujausiais moksliniais įrodymais, be kita ko, susijusiais su paskyrus stiprinamąją dozę išduotų pažymėjimų pripažinimo laikotarpiu, gali prireikti ją pritaikyti ar pakeisti;
- (20) siekiant supaprastinti laisvą judėjimą Sąjungoje, reikėtų išlaikyti standartinius tyrimo rezultatų pažymėjimų galiojimo laikotarpius. Mėginys, reikalingas molekuliniam nukleorūgščių amplifikacijos tyrimui (NRAT) atlikti, turi būti paimtas ne anksčiau kaip prieš 72 valandas iki atvykimo. Greitųjų antigenų testų, išvardytų ES bendrojo COVID-19 greitųjų antigenų testų sąrašo, dėl kurio susitarė Sveikatos saugumo komitetas¹³, I priede, atveju pateisinamas trumpesnis (ne ilgesnis nei 24 valandų) galiojimo laikotarpis, atsižvelgiant į šių testų prieinamumą;
- (21) per pastaruosius porą mėnesių greitųjų antigenų testų klinikinis veiksmingumas pagerėjo. 2021 m. gegužės mėn. Sveikatos saugumo komiteto sudaryta Techninė darbo grupė COVID-19 diagnostinių tyrimų klausimais¹⁴, atsakinga už ES bendro greitųjų antigenų testų sąrašo tvarkymą, nustatė labiau struktūruotą, darnesnę ir greitesnę sąrašo atnaujinimo procedūrą. Be to, 2021 m. rugsėjo 21 d. techninės darbo grupės ekspertai suderino papildomas apibrėžtis ir kriterijus, į kuriuos turėtų būti atsižvelgiama atliekant nepriklausomus tinkamumo patvirtinimo tyrimus, per kuriuos vertinamas greitųjų antigenų testų COVID-19 diagnozei nustatyti klinikinis veiksmingumas. Išduodant ES skaitmeninio COVID pažymėjimo formato tyrimo rezultatų pažymėjimus turėtų galioti tik tie greitųjų antigenų testų rezultatai, kurie gauti ištyrus nosies, burnos ir ryklės ir (arba) nosiaryklės mėginius. Techninė darbo grupė sutiko neįtraukti į sąrašą greitųjų antigenų testų, grindžiamų tik alternatyviais mėginių tipais, pvz., seilėmis.
- Be to, į sąrašą neįtraukti nei sujungti greitieji antigenų testai, nei greitieji antigenų savikontrolės testai, o tai dar labiau padidina tikimybę, kad įtrauktų tyrimų rezultatai bus nuoseklesni. 2021 m. lapkričio 10 d. Sveikatos saugumo komitetas susitarė dėl septinto naujausio bendro sąrašo atnaujinimo. Atsižvelgiant į šiuos patobulinimus, visos valstybės narės kelionės tikslais turėtų pripažinti tyrimų pažymėjimus, išduotus atlikus NRAT arba ES bendrajame sąrašė nurodytą greitąjį antigenų testą;
- (22) kadangi esama įrodymų, pagrindžiančių rekomendaciją, kad žmonėms, persirgusiems laboratorijoje patvirtinta COVID-19 liga, nereikia papildomų su kelionėmis susijusių tyrimų dėl SARS-CoV-2 infekcijos arba su kelionėmis susijusios saviizoliacijos ar karantino bent per pirmąsias 180 dienų po pirmojo teigiamo NRAT rezultato, tokius persirgimo pažymėjimus turintiems asmenims tuo laikotarpiu taip pat turėtų būti netaikomi papildomi kelionių apribojimai;

¹³ Paskelbta adresu https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/preparedness_response/docs/covid19_rat_common-list_en.pdf.

¹⁴ https://ec.europa.eu/health/health-security-and-infectious-diseases/crisis-management/covid-19-diagnostic-tests_en.

- (23) ES skaitmeninių COVID pažymėjimų sistema suteikia galimybę automatiškai taikyti patvirtinimo taisyklės pažymėjimų duomenų rinkiniams, taip užtikrinant, kad kelionių taisyklės būtų taikomos greitai, patikimai ir nuspėjamai. Kad būtų lengviau taikyti ES skaitmeninio COVID pažymėjimo patvirtinimo taisyklės, valstybės narės turėtų naudotis ES skaitmeninio COVID pažymėjimo sistemos siūloma standartizuota veikimo taisyklių apdorojimo funkcija¹⁵;
- (24) nuo tada, kai buvo priimtas Reglamentas (ES) 2021/953, Komisija priėmė kelis įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kad tam tikros trečiosios šalies Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams išduoti COVID-19 pažymėjimai turi būti laikomi lygiaverčiais valstybių narių pagal tą reglamentą išduotiems pažymėjimams, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jų turėtojams laisvai judėti. Kai šioje rekomendacijoje daroma nuoroda į ES skaitmeninius COVID pažymėjimus, išduotus pagal Reglamentą (ES) 2021/953, turėtų būti suprantama, kad ji apima ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams išduotus pažymėjimus, kuriems taikomi šie įgyvendinimo aktai. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti, valstybės narės taip pat turėtų būti skatinamos pagal Reglamento (ES) 2021/953 8 straipsnio 1 dalį išduoti ES skaitmeninius COVID pažymėjimus asmenims, kuriems taikoma ta nuostata, paskiepytiems trečiosiose šalyse, visų pirma trečiosiose šalyse, kurių pažymėjimams tokie įgyvendinimo aktai netaikomi;
- (25) kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/953 3 straipsnio 6 dalyje, ES skaitmeninio COVID pažymėjimo turėjimas nėra išankstinė naudojimosi laisvo judėjimo teise sąlyga. Todėl asmenims, neturintiems ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, neturėtų būti neleidžiama keliauti, tačiau prireikus gali būti reikalaujama, kad jie atliktų tyrimą dėl SARS-CoV-2 infekcijos prieš atvykstant arba atvykus, kad būtų sumažinta infekcijos įvežimo rizika;
- (26) ši rekomendacija apima ES skaitmeninio COVID pažymėjimo naudojimą siekiant palengvinti laisvą judėjimą Sąjungoje COVID-19 pandemijos metu. Ja nenustatomas ir nedraudžiamas COVID-19 pažymėjimų naudojimas vidaus reikmėms, pavyzdžiui, tam, kad būtų galima patekti į renginius, renginių ar darbo vietas. Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/953 48 konstatuojamojoje dalyje, jei valstybė narė nusprendžia naudoti ES skaitmeninius COVID pažymėjimus kitais tikslais, tokio naudojimo vidaus reikmėms teisinis pagrindas turi būti numatytas nacionalinėje teisėje, kuri, be kita ko, turi atitikti duomenų apsaugos reikalavimus. Kaip pažymėta Reglamento (ES) 2021/953 49 konstatuojamojoje dalyje, tais atvejais, kai valstybė narė nustato COVID-19 pažymėjimų naudojimo vidaus reikmėms sistemą, ji turėtų užtikrinti, kad ES skaitmeninius COVID pažymėjimus taip pat būtų galima naudoti ir kad jie būtų visapusiškai pripažįstami. Taip siekiama užtikrinti, kad tokių pažymėjimų turėtojams, kurie vyksta į kitą valstybę narę naudodamiesi laisvo judėjimo teise, nereikėtų gauti papildomo nacionalinio pažymėjimo;
- (27) neturėtų būti reikalaujama, kad tam tikrų kategorijų keliautojai, laisvo judėjimo teise besinaudojantys dėl savo konkrečios padėties ar esminėms funkcijoms atlikti, turėtų ES skaitmeninį COVID pažymėjimą. Be to, palyginti su Rekomendacija (ES) 2020/1475, šis sąrašas galėtų būti siauresnis atsižvelgiant į tai, kad daug asmenų, keliaujančių tam, kad atliktų esmines funkcijas ar patenkintų esminius poreikius, jau yra paskiepyti. Jis turėtų būti taikomas transporto darbuotojams arba transporto paslaugų teikėjams, dėl svarbių medicininių priežasčių keliaujantiems pacientams, jūrininkams, asmenims, kurie kasdien arba dažnai kerta sieną ir vyksta į darbą ar mokyklą, lanko artimus giminaičius, vyksta pas gydytojus ar rūpinasi artimaisiais, ir vaikams iki 12 metų amžiaus;

¹⁵ https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/ehealth/docs/eu-dcc_validation-rules_en.pdf.

- (28) atsižvelgiant į skiepavimo aprėpties pažangą ir į sėkmingą ES skaitmeninio COVID pažymėjimo įdiegimą, su COVID-19 susijusios kelionių priemonės turėtų būti taikomos ne regioniniu lygmeniu, o laikantis į žmogų orientuoto požiūrio, t. y. svarbiausias veiksnys turėtų būti keliautojo turimas galiojančiu ES skaitmeniniu COVID pažymėjimu patvirtintas pasiskiepijusio nuo COVID-19, atlikusio testą ar persirgusio asmens statusas. Keliautojams, kurie naudojami laisvo judėjimo teise turėdami galiojantį pažymėjimą, iš esmės neturėtų būti taikoma papildomų apribojimų. Šis požiūris pagrįstas tuo, kad virusas vis dar aptinkamas visuose ES regionuose ir epidemiologinė situacija tuose regionuose nuolat ir sparčiai kinta. Laikantis į asmenį orientuoto požiūrio bus iš esmės supaprastinta sistema, taikytina kelionėms pandemijos metu Europos Sąjungoje, ir keliautojams bus užtikrinta daugiau aiškumo ir nuspėjamumo, kiek tai susiję su taikytinomis taisyklėmis;
- (29) kadangi žemėlapis, kuriame šviesoforo signalų spalvomis parodoma regiono epidemiologinė situacija, yra visuomenei ir valstybių narių institucijoms naudinga ir lengvai suprantama priemonė, jį reikėtų toliau naudoti informaciniais tikslais, išskyrus labai didelio viruso paplitimo zonų, kuriose būtina imtis papildomų priemonių, žymėjimą. Tačiau žemėlapio sudarymo kriterijus ir ribines vertes, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje (ES) 2020/1475, vis dėlto reikėtų pritaikyti, kad daugiau dėmesio būtų skiriama praneštiems naujiems COVID-19 atvejams kaip pagrindiniam kriterijui, kuriuo siekiama apytiksliai įvertinti keliautojo galimybės įvežti SARS-CoV-2 infekciją riziką. Šis kriterijus turėtų būti vertinamas pagal skiepavimo aprėptį tame regione, siekiant atsižvelgti į tai, kad skiepiant sumažėja visuomenės sveikatai COVID-19 keliami rizika.
- Naudojant ECDC sukurto rizikos vertinimo modelio ribines vertes, gautam svertiniam rodikliui turėtų būti priskirtas spalvinis kodas, išskyrus regionus, kuriuose atliktų testų rodiklis yra nepakankamas. Žemėlapio detalės turėtų būti įtrauktos į Rekomendacijos priedą. Žemėlapių kas savaitę turėtų skelbti Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, naudodamas valstybių narių pateiktus duomenis;
- (30) ypatingą dėmesį reikėtų skirti labai didelio viruso paplitimo zonoms, atsižvelgiant į didesnę įvežtinių atvejų iš šių zonų tikimybę, taip pat į krūvį, kurį gali patirti šių zonų viešosios sveikatos priežiūros sistemos, jei atvejų skaičius ilgą laiką išlieka didelis. Kad sumažintų šią riziką visuomenės sveikatai, valstybės narės turėtų rekomenduoti vengti visų nebūtinų kelionių į tokias zonas ir iš jų. Be to, turėtų būti reikalaujama, kad iš tokių zonų atvykstantiems asmenims, neturintiems skiepavimo ar persirgimo pažymėjimo, prieš išvykimą būtų atliktas tyrimas dėl SARS-CoV-2 infekcijos, o atvykę jie turėtų laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos. Siekiant kuo mažiau trikdyti vidaus rinką ir išsaugoti žaliųjų koridorių veikimą, turėtų būti taikomos išimtys į būtiną kelionę vykstantiems asmenims, visų pirma transporto darbuotojams ir transporto paslaugų teikėjams;
- (31) siekiant užtikrinti keliaujančių šeimų vienybę, neturėtų būti reikalaujama, kad vaikai iki 12 metų, turintys galiojantį ES skaitmeninį COVID pažymėjimą, nesvarbu, ar tai būtų skiepavimo pažymėjimas, tyrimo rezultatų pažymėjimas, persirgimo pažymėjimas arba tyrimo dėl SARS-CoV-2 infekcijos rezultatas, laikytųsi su kelionėmis susijusio karantino ir (arba) saviizoliacijos. Be to, vaikams iki 6 metų neturėtų būti taikomas reikalavimas laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos ir atlikti su kelionėmis susijusius SARS-CoV-2 infekcijos tyrimus;

- (32) naujų SARS-CoV-2 atmainų atsiradimas, kaip parodė omikron atmainos atsiradimas, tebekelia susirūpinimą ir valstybės narės, įvesdamos laisvo judėjimo apribojimus kaip atsaką į COVID-19 pandemiją, turėtų į jas atsižvelgti. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras reguliariai vertina naujus duomenis apie atmainas, nustatytas epideminės žvalgybos, aptiktas atliekant taisyklėmis pagrįstą genominę atmainų patikrą ar naudojant kitus mokslinius šaltinius¹⁶. Tai visų pirma apima susirūpinimą keliančias atmainas, dėl kurių turima aiškių įrodymų, rodančių didelį užkrečiamumą, susirgimo sunkumui ir (arba) imunitetui daromą poveikį, kuris gali turėti įtakos epidemiologinei situacijai ES / EEE, ir stebimąsias atmainas, dėl kurių genominių savybių, epidemiologinių duomenų arba *in vitro* duomenų turima įrodymų, galinčių rodyti didelį užkrečiamumą, ligos sunkumui ir (arba) imunitetui daromą poveikį, kuris iš tiesų paveiktų epidemiologinę situaciją ES / EEE.

Siekdamas apžvelgti susirūpinimą keliančių ir stebimųjų atmainų proporciją ES / EEE bei jų sekoskaitos apimtį, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras kas savaitę pateikia žemėlapius ir kitus duomenis¹⁷. Siekiant laiku gauti tikslią informaciją apie susirūpinimą keliančių ar stebimųjų SARS-CoV-2 atmainų atsiradimą ir plitimą, svarbu, kad valstybės narės išlaikytų arba pasiektų pakankamai didelę sekoskaitos apimtį. Dėl nepakankamos sekoskaitos apimties sunku nustatyti susirūpinimą keliančių atmainų plitimą prieš joms darant poveikį bendrai epidemiologinei situacijai. Taip pat svarbu, kad valstybės narės atsižvelgtų į sekoskaitos apimties skirtumus, kad nebūtų prarastos paskatos išlaikyti aukštą sekoskaitos lygį;

- (33) atsiradus SARS-CoV-2 alfa, delta ir omikron atmainoms (pastaroji atmaina tampa vyraujančia Sąjungoje) paaiškėjo, kokią neigiamą poveikį naujos SARS-CoV-2 atmainos gali daryti epidemiologinei situacijai. Nors Sąjungoje aptikus naują atmainą jos plitimą gali būti labai sunku sustabdyti, vis dėlto, atsižvelgiant į galimą atmainų poveikį, tikslinga nustatyti skubaus sustabdymo procedūrą, pagal kurią būtų laikomasi suderinto požiūrio siekiant sulėtinti naujų atmainų plitimą Sąjungoje. Siekiant užtikrinti suderintus valstybių narių veiksmus, tai taip pat turėtų būti taikoma tais atvejais, kai valstybės narės pagal Sąjungos teisę nustato apribojimus, nes epidemiologinė situacija tam tikroje zonoje, ypač jau ir taip labai užkrėstose zonose, sparčiai blogėja;

¹⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>.

¹⁷ [https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/#4_EUEEA: variants of concern](https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/#4_EUEEA:_variants_of_concern).

- (34) kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/953, jei valstybė narė, laikydamasi Sąjungos teisės, reikalauja, kad ES skaitmeninių COVID pažymėjimų turėtojai po atvykimo į jos teritoriją laikytųsi karantino ar saviizoliacijos arba atliktų tyrimą dėl SARS-CoV-2 infekcijos, arba jei ji nustato kitus apribojimus tokių pažymėjimų turėtojams, pavyzdžiui, tais atvejais, kai epidemiologinė situacija valstybėje narėje ar tam tikrame jos regione sparčiai pablogėja, ypač dėl susirūpinimą keliančios arba stebimosios SARS-CoV-2 atmainos, ji apie tai informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares, jei įmanoma, likus 48 valandoms iki tokių naujų apribojimų nustatymo. Tuo tikslu valstybė narė turi nurodyti tokių apribojimų priežastis ir taikymo sritį, nurodydama, kuriems pažymėjimų turėtojams tokie apribojimai taikomi arba netaikomi, ir tokių apribojimų datą bei trukmę, be kita ko, nurodant, ar jie atitinka proporcingumo ir nediskriminavimo principus;
- (35) skubaus sustabdymo procedūrą galėtų pradėti valstybė narė, remdamasi informacija, kuri turi būti pateikta pagal Reglamentą (ES) 2021/953, arba Komisija, remdamasi reguliariai Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro atliekamu naujų duomenų apie atmainas įvertinimu. Taip pat, remiantis Komisijos pasiūlymu, gali būti pasiektas susitarimas ribotą laikotarpį taikyti papildomus kelionių iš atitinkamų zonų apribojimus, pavyzdžiui, keliautojams taikomus testavimo ar karantino ir (arba) saviizoliacijos reikalavimus, arba ir viena, ir kita. Reikėtų atsižvelgti į šiuo metu Europos SARS-CoV-2 atmainų ekspertų grupės¹⁸ rengiamą kriterijų, pagal kuriuos galėtų būti taikomos prieš susirūpinimą keliančias atmainas nukreiptos intervencinės visuomenės sveikatos apsaugos priemonės, nustatymo ir vertinimo sistemą (kai ši bus parengta);
- (36) siekiant išsaugoti žaliųjų koridorių veikimą, transporto darbuotojams ir transporto paslaugų teikėjams dėl skubaus sustabdymo taikomi testavimo reikalavimai turėtų būti apribojami tik greitaisiais antigenų testais ir neturėtų būti reikalaujama karantino ir (arba) saviizoliacijos. Tokie testavimo reikalavimai neturėtų sukelti transporto sutrikimų. Įvykus transporto arba tiekimo grandinės sutrikimams, visi tokie sistemingi testavimo reikalavimai turėtų būti nedelsiant panaikinti arba atšaukti;

¹⁸ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=lt&groupId=3791&fromMeetings=true&meetingId=27935>.

- (37) kontaktų atsekimas išlieka vienas pagrindinių kovos su viruso plitimu ramsčių, ypač atsižvelgiant į naujų atmainų atsiradimą. Tačiau veiksmingas ir savalaikis kontaktų atsekimas yra sudėtingesnis, kai jį reikia atlikti tarpvalstybinio mastu ir kai daug keleivių keliauja arti vieni kitų. Siekiant palengvinti šį procesą, parengta bendra skaitmeninė keleivių vietos nustatymo forma (PLF)¹⁹, o valstybės narės turėtų būti skatinamos naudotis bendru formatu keliavimui palengvinti. Valstybės narės taip pat turėtų būti skatinamos prisijungti prie PLF mainų platformos, sukurtos remiantis Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/858²⁰, kad būtų sustiprinti jų turimi visų rūšių transporto tarpvalstybinio kontaktų atsekimo pajėgumai. PLF mainų platforma suteiks galimybę valstybių narių kompetentingoms institucijoms saugiai, laiku ir veiksmingai keistis duomenimis, nes jos galės sąveikiai ir automatiškai perduoti informaciją iš esamų nacionalinių skaitmeninių PLF sistemų ir atitinkamą epidemiologinę informaciją kitoms kompetentingoms institucijoms;
- (38) jeigu PLF naudojama ir kitais nei kontaktų atsekimo tikslais, pvz., siekiant nustatyti, ar atvykstančiam keliautojui turi būti atliktas tyrimas dėl SARS-CoV-2 infekcijos, laiku prieš atvykstant nepateikus PLF neturėtų būti atsisakoma leisti keliautojui atvykti į atitinkamą šalį, nes tai reikštų didelį laisvo judėjimo apribojimą. Tačiau tam tikrais atvejais iš tokių keliautojų gali būti reikalaujama imtis kitų priemonių, pvz., atvykus atlikti tyrimą dėl SARS-CoV-2 infekcijos;
- (39) siekiant užtikrinti nuspėjamumą ir teisinį tikrumą ir užtikrinti, kad piliečiai laikytųsi reikalavimų, taip pat sumažinti bet kokių nustatytų laisvo judėjimo apribojimų poveikį, visuomenei būtina laiku teikti aiškią ir išsamią informaciją. Valstybės narės turėtų laiku teikti tokią informaciją, be kita ko, naudodamosi interneto platforma „Re-open EU“²¹. Valstybės narės taip pat turėtų būti skatinamos platformoje „Re-open EU“ teikti informaciją apie ES skaitmeninių COVID pažymėjimų naudojimą vidaus rinkoje, atsižvelgiant į šios informacijos aktualumą keliautojams iš kitų valstybių narių;
- (40) atsižvelgdama į kintančią epidemiologinę situaciją ir gavusi aktualesnių mokslinių įrodymų, Komisija, padedama Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, turėtų reguliariai peržiūrėti šią rekomendaciją ir perduoti išvadas svarstyti Tarybai, prireikus kartu su pasiūlymu iš dalies pakeisti rekomendaciją. Visų pirma, laikantis būtinumo ir proporcingumo principų, pagal kuriuos bet kokie apribojimai turėtų būti panaikinti nedelsiant, kai tai leidžia epidemiologinė situacija, Komisijos prašoma atidžiai stebėti epidemiologinės situacijos raidą ir iš naujo įvertinti, ar, pagerėjus epidemiologinei situacijai visoje ES arba regioniniu lygmeniu, reikalavimas turėti ES skaitmeninį COVID pažymėjimą vis dar yra pagrįstas;

¹⁹ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>.

²⁰ 2021 m. gegužės 27 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/858, kuriuo dėl išpėjimų pranešimų, siunčiamų dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, ir keleivių, kurių tapatybė nustatoma pagal keleivio buvimo vietos anketą, kontaktų atsekimo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/253 (OL L 188, 2021 5 28, p. 106).

²¹ <https://reopen.europa.eu/en>.

- (41) atsižvelgiant į tai, kad šia rekomendacija pritaikomas ir toliau plėtojamas bendras požiūris, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas saugiai ir laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu, Tarybos rekomendacija (ES) 2020/1475 turėtų būti pakeista;
- (42) siekiant suteikti pakankamai laiko šioje rekomendacijoje išdėstytam suderintam požiūriui įgyvendinti, rekomendacija turėtų būti taikoma nuo 2022 m. vasario 1 d.;
- (43) laikantis proporcingumo principo šia rekomendacija nustatytų mechanizmų taikymo sritis ir trukmė turėtų būti griežtai apribotos – tai gali būti tik reaguojant į šią pandemiją nustatyti apribojimai. Ne vėliau kaip nustojus galioti Reglamentui (ES) 2021/953, ši rekomendacija taip pat turėtų nustoti galioti,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Bendrieji principai

Tvirtindamos ir taikydamos priemonės, skirtas visuomenės sveikatos apsaugai reaguojant į COVID-19 pandemiją, valstybės narės turėtų koordinuoti savo veiksmus remdamosi, kiek įmanoma, šiais principais:

1. Bet kokie laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje apribojimai, nustatyti siekiant apriboti COVID-19 plitimą, turėtų būti grindžiami konkrečiais ir tiksliai apibrėžtais viešojo intereso sumetimais, t. y. visuomenės sveikatos apsaugos sumetimais. Būtina, kad tokie apribojimai būtų taikomi laikantis bendrųjų ES teisės principų, visų pirma proporcingumo ir nediskriminavimo. Todėl priemonės, kurių imamasi, turėtų neviršyti to, kas griežtai būtina visuomenės sveikatai apsaugoti.
2. Visi tokie apribojimai turėtų būti panaikinti, kai tik tai leidžia epidemiologinė situacija, be kita ko, ligoninėse.
3. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi piliečiams ir įmonėms taikomi reikalavimai konkrečiai padėtų visuomenės sveikatos sektoriui kovoti su pandemija ir nesukurtų nereikalingos ir nebūtinės administracinės naštos.
4. Valstybės narės negali diskriminuoti vienos kitų, pavyzdžiui, kelionėms į kaimyninę valstybę narę ir iš jos taikydamos švelnesnės taisyklės, palyginti su kelionėmis į kitas valstybes nares ir iš jų.
5. Apribojimai negali būti diskriminaciniai, t. y. jie taip pat turėtų būti taikomi atitinkamos valstybės narės grįžtantiems piliečiams. Apribojimai negali būti grindžiami atitinkamo asmens pilietybe.
6. Valstybės narės turėtų visada priimti savo piliečius ir Sąjungos piliečius bei jų šeimos narius, gyvenančius jų teritorijoje. Valstybės narės iš esmės neturėtų atsisakyti leisti atvykti kitiems asmenims, keliaujantiems iš kitų valstybių narių, ir turėtų sudaryti palankesnes sąlygas greitam tranzitui per jų teritorijas.

7. Valstybės narės turėtų ypač atsižvelgti į pasienio regionų, atokiausių regionų, eksklavų ir geografiškai izoliuotų vietovių ypatumus ir į tai, kad būtina bendradarbiauti vietos ir regioniniu lygmenimis.
8. Valstybės narės turėtų vengti tiekimo grandinių ir būtinų kelionių sutrikdymo ir užtikrinti, kad transporto srautai judėtų pagal žaliųjų koridorių sistemą.
9. Valstybės narės turėtų reguliariai keistis informacija visais į šios rekomendacijos taikymo sritį patenkančiais klausimais ir atitinkamai informuoti piliečius.
10. Dėl apribojimų neturėtų būti draudžiama teikti tam tikras transporto paslaugas.

Suderinta sistema, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu

11. Keliautojams, turintiems galiojantį ES skaitmeninį COVID pažymėjimą, išduotą pagal Reglamentą (ES) 2021/953, atitinkantiems 12 punkto sąlygas, neturėtų būti taikoma papildomų laisvo judėjimo apribojimų. Visų pirma neturėtų būti reikalaujama, kad Sąjungoje keliaujantiems asmenims būtų taikomas karantinas.

Atsižvelgiant į tai, pirmajai pastraipai turėtų būti taikomos šios nukrypti leidžiančios nuostatos:

- a) 16 punkte nurodytos išimtys;
- b) papildomos 19 punkte nustatytos išimtys, taikomos atvykimui iš labai didelio viruso paplitimo zonų, ir todėl tikėtina, kad dėl to gali atsirasti didelis įvežtinių atvejų skaičius;
- c) papildomos pagal 25 punktą sutartos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią susirūpinimą keliančių ar stebimųjų SARS-CoV-2 atmainų plitimui.

12. ES skaitmeninis COVID pažymėjimas turėtų būti pripažįstamas, jei galima patikrinti jo autentiškumą, galiojimą ir vientisumą ir jei jis atitinka šias sąlygas:

a) pagal Reglamentą (ES) 2021/953 išduoti skiepavimo COVID-19 vakcina, kuriai taikoma to reglamento 5 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą, pažymėjimai, kuriuose nurodyta, kad pažymėjimo turėtojas yra gavęs:

- antrąją dviejų dozių vakcinos kurso dozę;
- vienos dozės vakciną;
- pagal skiepavimo valstybės narės skiepavimo strategiją vieną dviejų dozių vakcinos dozę po ankstesnio užsikrėtimo SARS-CoV-2;
- po pirminio skiepavimo kurso užbaigimo stiprinamąją dozę;

jei Reglamente (ES) 2021/953 nustatytas pripažinimo laikotarpis dar nėra pasibaigęs ir pažymėjimų, kurie patenka į i–iii punktus, atveju nuo paskutinės dozės praėjo bent 14 dienų.

Valstybės narės taip pat galėtų pripažinti skiepavimo pažymėjimus, išduotus pagal Reglamentą (ES) 2021/953 paskiepėjus kitomis COVID-19 vakcinomis, kurioms taikoma Reglamento dėl ES skaitmeninio COVID pažymėjimo 5 straipsnio 5 dalies antra pastraipa.

Valstybės narės turėtų užtikrinti galimybę skiepytis stiprinamosiomis dozėmis toms gyventojų grupėms, kurių skiepavimo pažymėjimų, kuriuose nurodyta, kad pirminis skiepavimo kursas yra užbaigtas, standartinis pripažinimo laikotarpis artėja prie pabaigos ir kurios, remiantis nacionalinių institucijų paskelbta rekomendacija, turėtų pasiskiepyti stiprinamąja doze.

Remdamasi kitais moksliniais įrodymais, Komisija turėtų reguliariai iš naujo įvertinti a punkte nustatytą metodą;

b) pagal Reglamentą (ES) 2021/953 išduoti tyrimų rezultatų pažymėjimai, rodantys, kad gautas neigiamas tyrimo rezultatas:

- ne anksčiau kaip prieš 72 valandas iki atvykimo, jei atliekamas molekulinis nukleorūgščių amplifikacijos tyrimas (NRAT), arba

- ne anksčiau kaip prieš 24 valandas iki atvykimo, jei atliekamas greitas antigenų testas (GAT), įtrauktas į bendrąjį atnaujintą COVID-19 greitųjų antigenų testų sąrašą²², sudarytą remiantis 2021 m. sausio 21 d.²³ Tarybos rekomendacija.

Kad būtų galima keliauti naudojantis laisvo judėjimo teisėmis, valstybės narės turėtų pripažinti abiejų tipų testus.

Valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti, kad tyrimo rezultatų pažymėjimai būtų išduoti kuo greičiau po mėginio paėmimo;

- c) pagal Reglamentą (ES) 2021/953 išduoti persirgimo liga pažymėjimai, kuriuose nurodyta, kad nuo pirmojo teigiamo NRAT rezultato praėjo ne daugiau kaip 180 dienų.
13. Valstybės narės funkcijoms apdoroti turėtų naudotis ES skaitmeninio COVID pažymėjimo sistemos siūlomomis standartizuotomis veikimo taisyklėmis.
 14. Kai šioje rekomendacijoje daroma nuoroda į ES skaitmeninius COVID pažymėjimus, išduotus pagal Reglamentą (ES) 2021/953, turėtų būti suprantama, kad ji apima ir pažymėjimus, kuriems taikomas pagal to reglamento 3 straipsnio 10 dalį arba 8 straipsnio 2 dalį priimtas įgyvendinimo aktas ir kuriuos trečiosios šalys išdavė Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams. Valstybės narės taip pat raginamos išduoti skiepavimo pažymėjimus pagal Reglamento (ES) 2021/953 8 straipsnio 1 dalį.
 15. Asmenims, neturintiems pagal Reglamentą (ES) 2021/953 išduoto ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, gali būti taikomas reikalavimas prieš atvykimą arba ne vėliau kaip per 24 valandas po atvykimo atlikti į bendrą atnaujintą sąrašą įtrauktą NRAT arba GAT. Tai netaikoma asmenims, pagal 16 punktą atleistiems nuo reikalavimo turėti ES skaitmeninį COVID pažymėjimą.

Išimtys

16. Neturėtų būti reikalaujama, kad galiojantį ES skaitmeninį COVID pažymėjimą, išduotą pagal Reglamentą (ES) 2021/953, turėtų šių kategorijų keliautojai:
 - a) šių grupių keliautojai, atliekantys esmines funkcijas ar turintys esminių poreikių, atlikdami šią esminę funkciją ar tenkindami šį poreikį:
 - transporto darbuotojai arba transporto paslaugų teikėjai, įskaitant krovinių transporto priemonių, kuriomis vežami atitinkamai teritorijai skirti kroviniai, vairuotojus ir įgulą ir tik tranzitu vykstančius transporto priemonių vairuotojus;
 - pacientai, keliaujantys dėl svarbių medicininių priežasčių;
 - jūrininkai;

²² Paskelbta adresu https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/preparedness_response/docs/covid-19_rat_common-list_en.pdf.

²³ 2021 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl bendros greitųjų antigenų testų naudojimo ir patvirtinimo sistemos ir COVID-19 tyrimų rezultatų tarpusavio pripažinimo Europos Sąjungoje (OL C 24, 2021 I 22, p. 1).

- b) pasienio regionuose gyvenantys asmenys, kasdien arba dažnai keliaujantys per sieną darbo, verslo, švietimo, šeimos, medicininės priežiūros ar priežiūros tikslais;
- c) jaunesni nei 12 metų vaikai.

ES žemėlapis, kuriame taikoma šviesoforo spalvų sistema ir su juo susijusios išimtys bei papildomos priemonės

17. Remdamasis valstybių narių pateiktais duomenimis, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras turėtų paskelbti valstybių narių žemėlapi, suskirstytą pagal regionus, kuriame taikant šviesoforo spalvų sistemą nurodoma galima rizika, kad iš šio regiono atkeliavęs asmuo gali būti užsikrėtęs SARS-CoV-2. Į šį žemėlapi taip pat turėtų būti įtraukti Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos ir, kai tik tam bus sudarytos sąlygos²⁴, Šveicarijos Konfederacijos duomenys.

Šviesoforo spalvų sistemos žemėlapis turėtų būti grindžiamas priede nustatytais kriterijais, ribomis ir spalvų kodais.

18. Kiekvieną savaitę Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras turėtų skelbti atnaujintas žemėlapių ir duomenų, kuriais jie grindžiami, versijas.
19. Siekiant visuomenei ir valstybių narių valdžios institucijoms toliau teikti informaciją apie epidemiologinės situacijos raidą visoje Sąjungoje, reikėtų naudoti žemėlapi, kuriame taikoma šviesoforo spalvų sistema. Be to, valstybės narės, remdamosi žemėlapiu, kuriame taikoma šviesoforo spalvų sistema, dėl kelionių į labai didelio viruso paplitimo zonas, kurioms pagal priedo 3 punkto g papunktį priskirtas tamsiai raudonos spalvos kodas, ir iš jų turėtų taikyti šias priemones:
- a) valstybės narės turėtų raginti atsisakyti bet kokių nebūtinų kelionių į tas zonas ir iš jų;
 - b) iš tų zonų atvykstantiems asmenims, neturintiems skiepijimo ar persirgimo liga pažymėjimo, turi būti taikomas reikalavimas prieš išvykstant atlikti į bendrą atnaujintą sąrašą įtrauktą NRAT arba GAT, o dešimt dienų po atvykimo laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos. Karantinas ir (arba) saviizoliacija galėtų būti nutraukti anksčiau, jei asmeniui ne anksčiau kaip penktą dieną po atvykimo atliekamas tyrimas dėl SARS-CoV-2 infekcijos ir jo rezultatas yra neigiamas.

²⁴ Atsižvelgiant į ES ir Šveicarijos Konfederacijos sudarytą susitarimą dėl bendradarbiavimo visuomenės sveikatos srityje, be kita ko, dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro veikloje pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 851/2004, steigiantį Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (OL L 142, 2004 4 30, p. 1).

Jeigu tokiems asmenims taikomi 16 punkto a arba b papunkčiai, jiems neturi būti taikomas reikalavimas laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos, bet gali būti reikalaujama turėti neigiamų testo rezultatų pažymėjimą. Nukrypstant nuo šios nuostatos, neturėtų būti reikalaujama, kad transporto darbuotojai ir transporto paslaugų teikėjai, vykdydami šią esminę funkciją, laikytųsi karantino ir (arba) saviizoliacijos arba turėtų neigiamų testo rezultatų pažymėjimą.

Iš zonų, kurioms priskirtas tamsiai raudonos spalvos kodas, atvykstantiems vaikams iki 12 metų, turintiems galiojantį ES skaitmeninį COVID pažymėjimą arba neigiamą tyrimo dėl SARS-CoV-2 infekcijos rezultatą, neturi būti taikomas reikalavimas laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos. Be to, vaikams iki 6 metų neturėtų būti taikomas reikalavimas laikytis karantino ir (arba) saviizoliacijos ir atlikti su kelionėmis susijusius tyrimus dėl SARS-CoV-2 infekcijos.

Susirūpinimą keliančių ar stebimųjų atmainų problemos sprendimas ir skubaus sustabdymo procedūra

20. Valstybės narės ypatingą dėmesį turėtų skirti naujų susirūpinimą keliančių ar stebimųjų SARS-CoV-2 atmainų plitimui, ypač tų atmainų, kurios padidina užkrečiamumą, ligos sunkumą arba turi įtakos vakcinos veiksmingumui. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų naudotis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro paskelbtais duomenimis ir rizikos vertinimais dėl susirūpinimą keliančių arba stebimųjų atmainų ES / EEE.

Siekdamas padėti valstybėms narėms, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras turėtų toliau skelbti informaciją apie susirūpinimą keliančias ar stebimąsias SARS-CoV-2 atmainas, visų pirma apie sekoskaitos apimtis ir atmainų pasiskirstymą, bei skelbti jų žemėlapius.

21. Siekdamas laiku gauti tikslią informaciją apie susirūpinimą keliančių ar stebimųjų SARS-CoV-2 atmainų atsiradimą ir judėjimą, valstybės narės turėtų pasiekti arba išlaikyti dideles sekoskaitos apimtis, geriausia tokio lygmens, kad būtų galima aptikti 1 % ar mažiau cirkuliuojančių virusų sudarančias atmainas.

Valstybės narės turėtų kas savaitę teikti duomenis apie SARS-CoV-2 teigiamų atvejų sekoskaitos rezultatus ir sekoskaitos apimtį, be kita ko, regioniniu lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad visos priemonės galėtų būti nukreiptos į tuos regionus, kuriuose jos tikrai būtinos.

22. Jei valstybė narė reikalauja, kad ES skaitmeninių COVID pažymėjimų turėtojai po atvykimo į jos teritoriją laikytųsi karantino ir (arba) saviizoliacijos arba atliktų tyrimą dėl SARS-CoV-2 infekcijos, arba jei ji nustato kitus apribojimus tokių pažymėjimų turėtojams dėl susirūpinimą keliančios arba stebimosios SARS-CoV-2 atmainos, ji turėtų atitinkamai informuoti Komisiją ir kitas valstybes nares, be kita ko, pateikdama Reglamento (ES) 2021/953 11 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. Jei įmanoma, tokia informacija turėtų būti pateikta likus 48 valandoms iki tokių naujų apribojimų įvedimo. Kai įmanoma, tokios priemonės turėtų būti taikomos tik regioniniu lygmeniu.

Tai taikoma ir tada, kai valstybė narė pagal Sąjungos teisę nustato papildomus karantino ir (arba) saviizoliacijos arba testų reikalavimus, nes epidemiologinė situacija valstybėje narėje arba konkrečioje valstybės narės teritorijoje sparčiai blogėja, visų pirma zonose, kurioms jau priskirtas tamsiai raudonos spalvos kodas. Tokiu atveju pateiktoje informacijoje turėtų būti aiškiai nurodyta, kodėl papildomos priemonės yra būtinos ir proporcingos.

23. Jei valstybė narė inicijuoja skubaus sustabdymo procedūrą ir dėl to reikalauja, kad transporto darbuotojai ir transporto paslaugų teikėjai atliktų tyrimą dėl COVID-19 infekcijos, turėtų būti naudojami greitieji antigenų testai ir nereikalaujama laikytis karantino, todėl tai neturėtų sutrikdyti transporto judėjimo. Jei atsirastų transporto arba tiekimo grandinės sutrikimų, valstybės narės turėtų nedelsdamos panaikinti arba atšaukti tokius sistemingo testavimo reikalavimus, kad būtų išsaugotas žaliųjų koridorių veikimas. Neturėtų būti reikalaujama atlikti jokių testų tais atvejais, kai pagal 22 punkto antrą pastraipą inicijuojama skubaus sustabdymo procedūra.
24. Remdamasi pagal 22 punktą pateikta informacija, Taryba, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija ir padedama Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, turėtų atlikti suderintą padėties peržiūrą. Tokio derinimo posėdžio metu atitinkama valstybė narė turėtų išdėstyti motyvus, paskatinusius imtis šių priemonių.

Komisija, remdamasi Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro reguliariai atliekamu naujų duomenų apie atmainas vertinimu ir Europos SARS-CoV-2 atmainų ekspertų grupės parengta sistema (kai ji bus parengta), taip pat gali pasiūlyti Taryboje surengti diskusiją dėl naujos susirūpinimą keliančios ar dominančios SARS-CoV-2 atmainos arba dėl sparčiai blogėjančios epidemiologinės situacijos valstybėje narėje ar valstybės narės regione.
25. Diskusijų pagal 24 punktą metu Komisija prireikus ir kai tinkama galėtų pasiūlyti Tarybai susitarti dėl suderinto požiūrio į keliones iš atitinkamų zonų, kuriuo visų pirma siekiama atidėti atmainos plitimą Sąjungoje, pavyzdžiui, keliautojams taikant testavimo ir (arba) karantino ir (arba) saviizoliacijos reikalavimus.
26. Bet kokia padėtis, dėl kurios pagal šį punktą priimamos priemonės, turėtų būti reguliariai peržiūrima. Komisija arba valstybės narės gali pasiūlyti panaikinti priemones, nustatytas laikantis suderinto požiūrio į naujas susirūpinimą keliančias ar stebimąsias SARS-CoV-2 atmainas.

Keleivių buvimo vietos nustatymo forma ir kontaktų atsekimas

27. Valstybės narės galėtų apsvarstyti galimybę reikalauti, kad asmenys, vykstantys į jų teritoriją kolektyvinio transporto priemonėmis ir turintys iš anksto paskirtą vietą arba kajutę, pateiktų keleivio buvimo vietos anketas (PLF) pagal duomenų apsaugos reikalavimus. Šiuo tikslu valstybės narės galėtų naudotis „EU Healthy Gateways“ parengta bendra skaitmenine keleivio buvimo vietos anketa²⁵ ir prisijungti prie keleivio buvimo vietos mainų platformos, kad sustiprintų savo tarpvalstybinio kontaktų atsekimo pajėgumus visų rūšių transporte.

²⁵ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>.

28. Jeigu į kelionės tikslo vietą atvykusiam asmeniui pasireiškia simptomai, turėtų būti atliekamas pagal vietos praktiką numatytas testavimas, diagnostika, izoliavimas ir kontaktų atsekimas ir neturėtų būti neleista atvykti. Informacija apie atvykimo metu nustatytus atvejus kontaktų atsekimo tikslais turėtų būti nedelsiant pasidalyta su šalių, kuriose atitinkamas asmuo buvo pastarąsias 14 dienų, visuomenės sveikatos institucijomis naudojantis, kai taikytina, PLF mainų platforma arba kitu atveju – skubaus įspėjimo ir reagavimo sistema.

Bendravimas su visuomene ir visuomenės informavimas

29. Pagal Reglamento (ES) 2021/953 11 straipsnį valstybės narės turėtų atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams ir plačiai visuomenei laiku pateikti aiškią, išsamią informaciją apie visas priemones, darančias poveikį laisvo judėjimo teisei, ir apie visus susijusius reikalavimus, pavyzdžiui, apie būtinybę pateikti keleivio buvimo vietos anketą, kuo anksčiau prieš įsigaliojant naujoms priemonėms. Paprastai ši informacija turėtų būti skelbiama likus ne mažiau kaip 24 valandoms iki tokių priemonių įsigaliojimo, atsižvelgiant į tai, kad ekstremaliųjų epidemiologinių situacijų atveju reikalingas tam tikras lankstumas. Informacija taip pat turėtų būti skelbiama kompiuterio skaitomu formatu.
30. Valstybės narės turėtų reguliariai atnaujinti šią informaciją ir ji taip pat turėtų būti pateikiama internetinėje platformoje „Re-open EU“; šioje platformoje turėtų būti nuoroda į Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro reguliariai pagal 17 punktą skelbiamą žemėlapi. Kai taikytina, valstybės narės taip pat turėtų platformoje „Re-open EU“ teikti informaciją apie ES skaitmeninių COVID pažymėjimų naudojimą ES viduje.
31. Reikėtų aiškiai apibūdinti priemonių turinį, jų geografinę taikymo sritį ir asmenų, kuriems jos taikomos, kategorijas.

Baigiamosios nuostatos

32. Komisija, padedama Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, turėtų reguliariai peržiūrėti šią rekomendaciją. Komisija turėtų reguliariai teikti ataskaitas šiuo klausimu Tarybai.
33. Rekomendacija (ES) 2020/1475 pakeičiama šia rekomendacija.
34. Ši rekomendacija turėtų būti taikoma nuo 2022 m. vasario 1 d.
35. Ši rekomendacija nustos galioti tuo pačiu metu kaip ir Reglamentas (ES) 2021/953 ir ne vėliau.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS**ES žemėlapis, kuriame taikoma šviesoforo spalvų sistema**

1. Žemėlapis, kuriame taikoma šviesoforo spalvų sistema, turėtų būti grindžiamas šiais kriterijais:
 - a) suminiu 14 dienų praneštų atvejų rodikliu, t. y. bendru praneštų naujų COVID-19 atvejų skaičiumi 100 000 gyventojų per paskutines 14 dienų regioniniu lygmeniu;
 - b) skiepijimo aprėptimi, t. y. suminiu visų gyventojų visišku paskiepijimu per pirminį kursą regioniniu lygmeniu;
 - c) atliktų testų rodikliu, t. y. per paskutinę savaitę atliktų COVID-19 infekcijos testų skaičiumi 100 000 gyventojų.
2. Kad būtų gautas bendras rezultatas, suminis 14 dienų pranešimo apie atvejį rodiklis (C) turėtų būti įvertintas atsižvelgiant į skiepijimo aprėptį (V) konkrečiame regione. Jei kurio nors iš dviejų kriterijų vertės regioniniu lygmeniu nėra, turėtų būti naudojama vertė nacionaliniu lygmeniu.

Šiuo tikslu turėtų būti naudojama ši formulė:

$$(C+C*(100-V)/100)/2 = \textit{svertinė norma}$$

3. Žemėlapyje, kuriam taikoma šviesoforo spalvų sistema, teritorijos turėtų būti pažymėtos tokiomis spalvomis:
 - d) žalia, jei svertinė norma mažesnė nei 40;
 - e) oranžinė, jei svertinė norma mažesnė nei 100, bet ne mažesnė nei 40;
 - f) raudona, jei svertinė norma mažesnė nei 300, bet ne mažesnė nei 100;
 - g) tamsiai raudona, jei svertinė norma 300 ar didesnė;
 - h) tamsiai pilka, jei atliktų testų rodiklis ne didesnis nei 600;
 - i) pilka, jei nėra pakankamai duomenų a–e punktams įvertinti.